

פרשת תצוה

פרשת תצוה וזכור שנת תרע"ב, עמ' ק"ה

תצוה זכור שנת תרע"א עמ' ק"ה
הולוא דכ"ק ואמור"ר זצלה"ה

איתא בפדר"א דשבת הוא היפוך של עמלק
בוה כתיב זכור ובוה כתיב זכור,
עיי"ש. יש להבין הענין דהנה כ"ק אמור"ר
וצוקלה"ה אמר דקליפת עמלק היא למעלה
מהשכל דהעמים שמעו וירגזו והוא יצא
נגדם, ובשבת נתגלה ג"כ אור שהוא למעלה
מהשכל, ולכן כל ישראל רצויים אז איך
שהם חיי"ש ורצה בנו, ואין טעם לרצון, אי"כ
הוא ההיפוך מעמלק:

שנת תרע"א - עמ' קמ"ב

עכ"ר, ופירשנו דתשובה איננה כמו טלאי
על הבגד שנשאר על הבגד שמו הראשון
אלא שנעשה מתוקן, ותשובה איננה כן אלא
יהי כקטן שנולד ומתחיל מחדש והימים
הראשונים יפלו, והיינו הן שאמר כמי שנפל
מן הגג שנשתברו כל עצמותיו ולא נשאר לו
כלום, וע"כ מצות תשובה היא להתחיל לגמרי
מחדש וצריך להתחוק מחדש לעבודה, וא"כ
מצות תשובה, שהיא להתחיל מחדש שהיא
10 כהתחדשות הינוך אהרן לעבודת הכהונה,
נרמזה בלשון זה הדבר שהרי זה נוהג לעולם,
והו קחו עמכם דברים ואין דברים אלא דברי
תורה, כי תורה היא לעולם התחדשות, כאמרם
ז"ל (עירובין נ"ד) מה דד זה כ"ו שהתינוק
ממשמש בו מוציא בו חלב אף דברי תורה
וכו', וע"כ מברכין אותן התורה ולא נתן כמו
שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה משום
דנתינת התורה היא תמידית ונובעת בכל
עת חדשות, ואפי' כשאין יודעין לדבר דברי
20 תורה נמי נוהגת ע"י בכי ותפלה, והנה
דמעות הן היורדות מהמות שהוא ראשית
האדם, ע"כ על ידי בכי נתעורר להתחיל
מראשית, ובוה יש כפרה אפי' לחטאים
שבקצת מקומות מהזוה"ק שאינה מעילה
תשובה, והטעם מפני שתשובה היא בלב
התגם הוא במות, אי"כ הפגם נבוה מתתיקון
כמי"ש בהקדמת אגלי טל, ושע"כ בעיון הלכה
מתכפר באשר הוא ג"כ מתמות, וה שבמדרש
קחו עמכם דברים אלה דברי תורה כדי
30 שיכפר אפי' על פגם המות, וכשאמרו און
אנו יודעין מצא להם תקנה ע"י בכי דמעות
שבא מהמות שזה נוהג בכל מקום ובכל זמן,
ולפי דרכנו למדנו שתשובה ע"י דמעות
מעילה על הכל:

במד"ר (פ' ל"ח) וזה הדבר אשר תעשה
להם לקדש אותם לכתו לי, הה"ד
לעולם ה' דברך נצב בשמים וכו' אל תאמר
בשמים אלא בשמים קשם שמתחילה גזר
ונעשו שמים אף דבר שדברת לקדש את
אהרן ואת בניו קיים לעולם וכו' לכך נאמר
זה הדבר, נראה שהמדרש הוקשה לו הלא
אמרו ז"ל (ספרי פ' מטות) כל הנביאים
נתנבאו בכה מסיף עליהם משה שנתנבא
10 בכה ובוה הדבר, וביאר מהר"ל בגור ארי'
שזה הדבר היא נבואת התורה שהיא נצחית
אבל בלשון כה היא נבואה לשעתה, וא"כ
מצות מלואים שאיננה נוהגת לדורות אלא
מצוה לשעתה איך כתיב בה זה הדבר, ע"כ
פירש המדרש שלא על הקרבנות קאי אלא
על קדושת אהרן שקיימת לעולם, וזה שמסיים
לכך נאמר זה הדבר, והנה עוז שם במדרש
ד"א וזה הדבר הה"ד קחו עמכם דברים ושי"ה
ארחץ בנקיון כפי וגו' לשמיע בקול הודה
20 וכו' א"ל דברים אני מבקש שנאמר קחו
עמכם דברים ושבו אל ה' ואני מוחל על
כל עונותיכם ואין דברים אלא דברי תורה
וכו' אמרו לו אין אנו יודעין אמר להם כ"ו
והתפללו לפני ואני מקבל וכו', ואינו מובן
מה שייך זה לענין הפרשה, ויש לפרש נמי
שבא לתרץ הוקדק הנ"ל שבמזוה שהיא
לשעתה לא יצדק בה לשון זה הדבר, ע"כ
פירש דמעות הינוך הוא לעולם, והיינו דהנה
כבר אמרנו בשם הרה"ק אדמו"ר הרבי ד'
30 גונם זצלה"ה תשובה איננה טלאי אלא
כאדם שנספ על יגג ונ"יגב עלמיו

ענין בגדי כהונה הגיד כ"ק אבי אדמו"ר
זצלה"ה כי כל דבר פנימי צריך כיסוי
ולבוש, וע"כ כהנים שהם פנימיים צריכין
לבגדים, ולא לויים שלויים הם לארמא קלא
כמי"ש בזה"ק ע"כ אינם נצרכים ללבוש,
עכ"ר. והנה עמלק ימ"ש הוא נמי כה פנימי
כמו שדקדק כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה
מסדר"א שמשל את שבת לכוס יין ועמלק
לכוס זמין, כי יין הוא פנימי והזמן מתחילתו
10 יין אלא שנתקלקל אי"כ הוא נמי פנימי אלא
שהוא פנימיות הרע, וע"כ שייך אצלו נמי
ענין לבוש ובגדים, ובפדר"א דרכם של
הרשעים לחשוב את הסוד בלבם ואינם
מגלים בפיהם ויאמר עשו בלבו ויאמר המן
בלבו, והו ענין לברש וכיסוי שמסתיר הרע
בלבו, וע"כ מצונו בעמלק שהי' מפתה אותם
ואמר להם צאו אלי ועשו אתנו מסתור וקנין
כי אחיכם אנחנו מראיתא במדרשים, וכך
כסות ולשון שינה, והנה כפורים כאשר נהפוך
20 הוא אשר ישלמו היהודים המה בשונאייהם,
ובראשונה כתיב ותשם אסתר את מרדכי על
בית המן, נהפך ענין הכיסוי והבגדים שהי'
להמן ברשעות אל מרדכי בקדושה שנתוסף
אצלו פנימיות על פנימיות, וע"כ כתיב ומרדכי
יצא מלפני המלך בלבוש מלכותי וכו':
וזהו ענין בגדי שבת, ששבת היא פנימיות
ע"כ שייך בה ענין הלבושים, וכן
ברות כתיב ורצנת וסכת ושמת שמלותיך,
ודרשו ז"ל (רות, רבה פ"ה) ורצנת מטנפת
30 של ע"ה, וסכת אלו מצות וצדקות, ושמת
שמלותיך אלו בגדי שבת, והיינו שאחר
שרצנה מטנפת של ע"ז ומשכה כה פנימי
ע"י מצוות, שוב שייך ענין בגדי שבת, והו
טעם מנהגנו ללבוש כפורים בגדי שבת:
אמ"א - עמ' ק"א

לדבין הטעם מה שקורין פרשת זכור בשבו,
דוקא, דהנה ענין קליפת עמלק הוא
שקר והטענה, וכסות ולשון שינה, וע"כ אם
שקרת במדות ובמשקלות הו דואג מגידי
הטויה, וזה שמכניס הטענה ושקר בלב האדם
להחליק בעיניו מעשיו ושיהי' כל דרכו ישר
בעיניו, וזה שנמשל לחזיר פושט טלפיו ומראה
שהוא טהור, ונצטוינו למחותו לבער השקרים
והגזולים מן העולם, אן זה שייך רק באיש
שעושה מעשיו עפ"י הוראת השכל, היינו
10 שבאם לא תהי' הטענה ויבחין בין טוב לרע
יעשה רק טוב, אבל באיש שעדיין מצואתו לא
רתיק ואיננו פורש מדברים הרעים אף שיודע
שהוא רע, מה תועלת לו מביעור השקר, וע"כ
באה מצות מהיית עמלק רק אחר פירוש ד'
אומות, כמי"ש הוי' בהניח וכו' מכל אויב"ך
פסטיב שהם ד' האומות הרומות לשבץ
המדות הרעיות כנודע, היינו שקליפתן היא
להכניס בלב איש ד' מדות הרעות כל אמה
20 ואומה מדה רעה מיוחדת, ואחר הכרתה ד'
האומות אז הוא זמן ביעור השקר, כ"ל, וע"כ
בשבת דאפי' ע"ה אימת שבת עליו שלא
לעשות מה שיודע שאין ראוי לעשות, ע"כ
אז זמן זכירה למחות שמו של עמלק:

עמלק הוא להפריש בין המוח ללב שלא יאיר
המוח ללב, וכעין אמרם ז"ל (ברכות ס"א)
יצה"ר דומה לזבוב ויושב בין שני מפתחי
הלב, והנה בשבת נאמר ויכולו השמים והארץ,
ופירשנו במק"א שנעשה משמים וארץ כלל
אחד שנכללו זה בזה, והיינו שהמוח מאיר
ללב, ומה בא שע"ה אימת שבת עליה, וע"כ
אז בכחנו להתגבר עליו ולבערו עד תומו
שלא תהי' לו שליטה אף בששת ימי המעשה,
וע"כ מתחילין בשבת והכל בגדר אחר
ההתחלה:

עוד יש לומר דהנה כ"ק אבי אדמו"ר
זצלה"ה אמר דתא דפתיב בכל מקום
מחייית עמלק מתחת השמים, כי כחו הוא רק
למטה מן השמים אבל תורה היא למעלה מן
השמים כאמרם ז"ל (שבת ל"ו) מה יתרון
לאדם שיצמול תחת השמש, תחת השמש אין
לו אבל למעלה מהשמש שהוא תורה יש לו,
וע"כ כשרפו ידיהם מן התורה שהיא למעלה
מן השמים ונעשו למטה מן השמים אז נתגבר
עמלק שהוא למטה מהשמים, עכ"ר. ויש
לפרש ששמים וארץ הם מוח ולב, וקליפת

שם תיעוב ע"כ ק"ד

בש"ס מגילה (ו') כתוב זאת זכרון בספר. כתוב זאת מה שכתוב בתורה, זכרון מה שכתוב בנביאים. בספר מה שכתוב במגילה, נראה הטעם של הזכרת מחיית עמלק בתורה ובנביאים ובכתובים, דהנה בזהר (פ' בלק) דבלעם עם בלק התפארו דבלעם שתי האותיות האחרונות משמו הן הראשונות משם עמלק, ובלק שתי האותיות האחרונות משמו הן האחרונות מעמלק, ועוד שם בזהר דבלעם כמו חי' במלולא ובלק בעובדא, ומוכח דכחו של עמלק חי' בשניהם במלולא ובעובדא, וע"כ בלעם דחי' בו שתי האותיות הראשונות שבשמו חי' כמו במלולא שכה דדיבור הוא נעלה ונכבד ממה המעשה, ומתיחס לשתי האותיות הראשונות משמו, ובלק דכחו חי' בעובדא היו לו שתי האותיות האחרונות, והנה כתיב ראשית גוים עמלק, והראשית שבאדם הוא כח המחשבה, ובאשר עמלק חי' ראשית גוים מוכח שהי' לו גם כח המחשבה, והנה חי' שלם בכל שלש בחינות מחשבה דיבור ומעשה לרע, ולעומת זה כתוב והימים האלה נזכרים ונעשים, ובה מתלישין את כחו שבמלולא ובעובדא במצוות שבפורים, ובשבת שקודם פורים קורין פרשת זכור, וזכור הוא כפה, לא תשכח בלב, וזהו נגד כח המחשבה ומה דדיבור, וכאשר שבת היא יומא דנשמתא זכין להתיש כח עמלק גם בכחו שבמחשבה, והנה נמחה שמו מכל ג' בחינות אלה מחשבה דיבור ומעשה, וע"כ מקדימין וקורין פרשת זכור קודם פורים, וע"כ בפורים כשנצחו את המן ומחו את שמו פתיב ליהודים היתה אורה ושמה וששון ויקר,

10

20

30

והדרשו ו"ל (מגילה ט"ז) אורה זו תורה, ושמה זה יד"ם, וששון זו מילה, ויקר אלו תפילין, כי כמו של עמלק במחשבה דיבור ומעשה נהפך לישראל ונתחוקו במחשבה דיבור ומעשה, וזו תורה שעיקרה במחשבה והגיון הלב, שמה זה יד"ם, כי שמה היא התגלות הנעלם ע"י דיבור פה, וע"כ ביו"ט קורין את ההלל, מילה ותפילין הם שני האותיות שבאדם בעובדא שצריך כל איש שלא יהי' בו פחות משני האותיות האלה כבזהר, והנה נתחוקו במחשבה דיבור ומעשה:
 ובזה יש לפרש דברי המכילתא ואהרן והור תמכו בידיו מזה אחד אחד ומזה אחד, אהרן בזכות כהונה, והור בזכות המלכות, והיינו שלעומת כחו של עמלק במחשבה דיבור ומעשה, היו שלשת אלה משה אהרן והור, משה כנגד כח המחשבה, כי משה נקרא ראשית כדתיב (דברים ל"ג) וידא ראשית, ויהיה שיהא משה כח המחשבה, ויהיה לו גם כח המחשבה, והנה חי' שלם בכל שלש בחינות מחשבה דיבור ומעשה לרע, ולעומת זה כתוב והימים האלה נזכרים ונעשים, ובה מתלישין את כחו שבמלולא ובעובדא במצוות שבפורים, ובשבת שקודם פורים קורין פרשת זכור, וזכור הוא כפה, לא תשכח בלב, וזהו נגד כח המחשבה ומה דדיבור, וכאשר שבת היא יומא דנשמתא זכין להתיש כח עמלק גם בכחו שבמחשבה, והנה נמחה שמו מכל ג' בחינות אלה מחשבה דיבור ומעשה, וע"כ מקדימין וקורין פרשת זכור קודם פורים, וע"כ בפורים כשנצחו את המן ומחו את שמו פתיב ליהודים היתה אורה ושמה וששון ויקר,

10

20

30

ע"כ ק"ד

בקרבת, חור בזכות המלכות שהיא במלולא, וכחו של דוד חי' תמיד בשירות ותשבחות, ומה מלכות קרינו לה, ובסוד (תהלים פ"ג) אלקים אל דמו לך, וע"כ משה שהוא כח המחשבה נתמך בשני כחות שהם מלולא ועובדא ע"י אהרן והור, כהונה ומלכות, כהונה בעובדא ומלכות במלולא, והנה תורה נביאים וכתובים, יש לומר ג"כ שהם מחשבה דיבור ומעשה, תורה היא מחשבה כנ"ל, נביאים היא מלולא, כי כל שם נביא הוא מלשון נב שפתיים, וכתוב (שמות ז') אהרן אחיך יחי' נביאך, וידוע מדה נביאים נצח יהודי תרי שפתיים, כתובים נקרא ע"ש שהוא כתיב ויהא בעובדא, והם שורש מחשבה דיבור ומעשה, ובא הציווי למהות שמו של עמלק בכל ג' הכחי' הנ"ל שהם מחשבה דיבור ומעשה, ע"כ נזכרה מחיית עמלק בתורה ובנביאים ובכתובים: